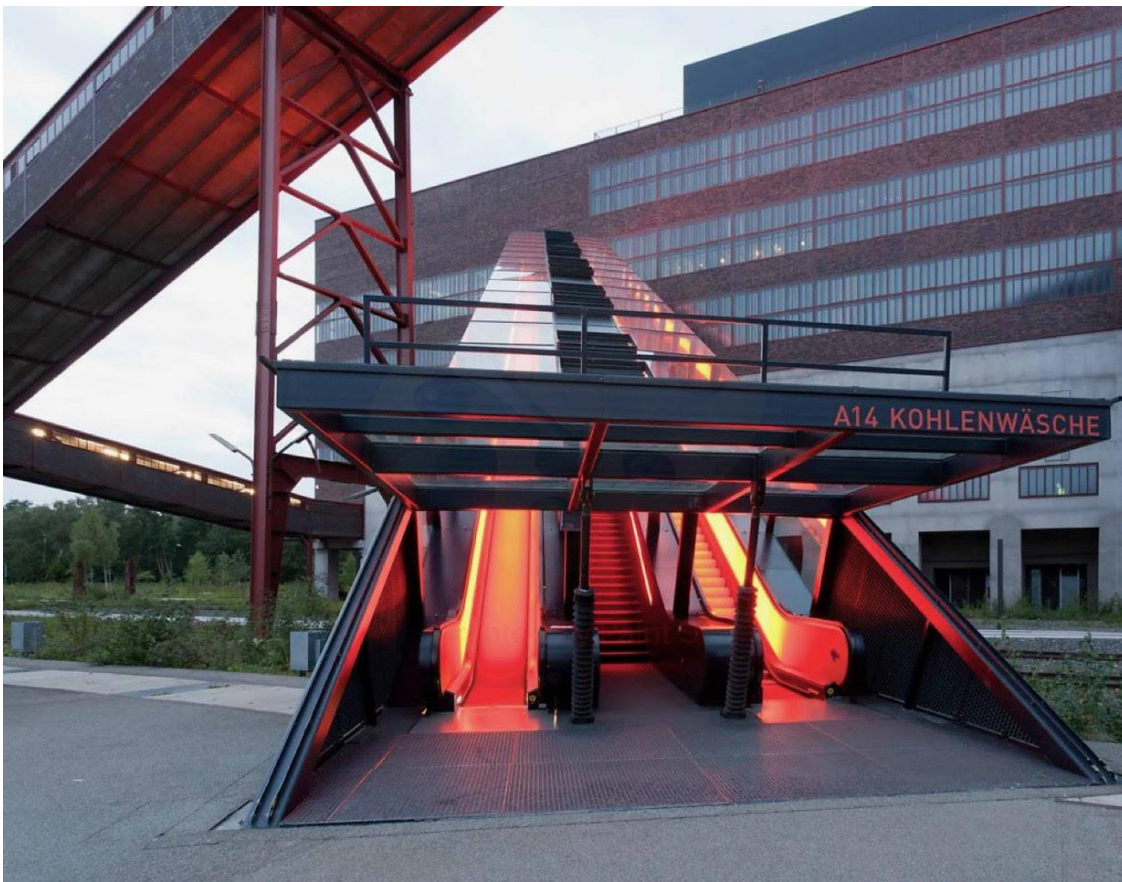

Bulletin april 2025

‘Het Ruhrgebied: van kolen naar kunst

Lezing door Yvonne Hilgenkamp, 8 april 2025

Het Ruhr Museum op het vroegere steenkolenmijn-complex Zech Zollverein in Essen

Nog niet zo lang geleden was het Ruhrgebied een noodzakelijk snelweg-kwaad waar we plankgas doorheen zoefden op weg naar het mediterrane zuiden. Met de ramen dicht! We reden immers in de *Kohlenpott*: de bakermat van industrieel Europa, vol kolenmijnen en staalfabrieken. Nu liggen de zaken radicaal anders: het Ruhrgebied is tegenwoordig verrassend groen! We hebben het over de familie Krupp, de Zeche Zollverein, ontzagwekkende industriële monumenten, invloedrijke tuintentoonstellingen en de vele verrassende musea in het Ruhrgebied.

Lees verder op pagina 2.

Aanvang lezing 20.00 uur, zaal open vanaf 19.30 uur, aanmelden niet nodig

Locatie: Scheppingskerk, Van Poelgeestlaan 2, 2352 TD Leiderdorp. Niet-leden betalen 8 euro p.p.

Yvonne Hilgenkamp is kunsthistorica én architectuurhistorica, en heeft jarenlange ervaring in het presenteren van de rijke geschiedenis van de westerse architectuur, stedenbouw en kunst. Ze maakt op heldere wijze de kunstgeschiedenis voor een divers publiek toegankelijk. Haar interesse is breed en gaat van de Romeinen tot Rembrandt, van De Pijp tot Parijs en van Art Deco tot Dubai wolkenkrabbers. Over al deze onderwerpen vertelt ze graag en enthousiast.

2. Komende lezingen en activiteiten

- 8 april 2025 'Het Ruhrgebied, van Kolen naar Kunst', door Yvonne Hilgenkamp
- 13 mei 2025 'Mens en Tuin, tuinarchitectuur door de eeuwen heen', door Monique Hafkamp
- 10 juni 2025 'Magdalena Abakanowicz, vernieuwster van de textielkunst en veelzijdig kunstenaar', door Krzysztof Dobrowolski-Onclin, n.a.v. tentoonstellingen in Brabant april - augustus.

3. Terugblik lezing 11 maart 2025, 'De omwenteling, of de eeuw van de vrouw', door schrijfster Suzanna Jansen

Suzanna Jansen, die zichzelf vooral als verteller beschouwt, begint de boeiende lezing met het voorlezen van een fragment uit haar boek. Hierin schetst zij het beeld van haar moeder die in 1981 een laken ophangt, niet om het te laten drogen, maar om haar solidariteit te tonen met de algemene vrouwenstaking die die dag plaatsvindt. Deze is voor legalisering van abortus, tegen het kostwinnerschap en tegen seksueel geweld. Maar ook tegen de verslechterende positie van vrouwen door de toenemende werkloosheid die vrouwen in deze periode treft.

Het boek *De omwenteling* beslaat de periode 1922 (het jaar waarin haar moeder is geboren) tot 2022, met het leven van haar moeder als rode draad. In geen enkele eeuw is de positie van de vrouw in de maatschappij zo veranderd. Haar moeder gaat op 16-jarige leeftijd naar kantoor, het eerste werk voor vrouwen anders dan poetsen of zorgen. In 1936 krijgen vrouwen 2/3 van het loon van mannen om oneerlijke concurrentie tegen te gaan tijdens de grote werkloosheid. Slechts 1 op de 5 werknemers mag vrouw zijn en de kantoorvakbond strijdt zelfs voor een werkverbod voor vrouwen.

Als Suzanna's moeder in 1948 trouwt zit zij de volgende ochtend thuis als huisvrouw en kan ze niet meer naar werk; haar man is kostwinner en verantwoordelijk voor het inkomen en het gezin en zij is vanaf die dag handelingsonbekwaam. Zij krijgt een boekje met tips voor zuinigheid om de wederopbouw na de oorlog mogelijk te maken en ervoor te zorgen dat de lonen van de mannen laag kunnen blijven. Vrouwen die werken in het eigen bedrijf of winkel krijgen daarvoor geen loon of zeggenschap. In 1955 is er een onderzoek uitgevoerd naar wat de huisvrouw met haar tijd doet. De 200 verschillende werkzaamheden die worden beschreven nemen gemiddeld 62 uur per week in beslag.

In de jaren 50 en 60 komt een mysterieuze kwaal op: de huisvrouwenziekte. De moeder van Suzanna is een van de vrouwen die daarvoor opgenomen wordt in een 'rusthuis' en zich daarover heel schuldig voelt, zoals blijkt uit de brieven die ze aan haar man schrijft. De vrouwen mogen niet over hun kwalen praten en 's avonds kijken ze televisie of moeten spelletjes doen. Van de directrice van het tehuis moet ze 'onverschilliger' worden. De psychiater Trimbos beschrijft in 1962 hoe vrouwen lijden aan een gebrek aan levensinvulling; slechts 3,6% heeft dan een betaalde baan! In de zeventiger jaren komen de moedermavo en de VOS-cursussen op (Vrouwen Oriënteren zich op de Samenleving) en kunnen vrouwen zich verder scholen en weer aan het werk, soms in hetzelfde werk, maar nu als stagiaire tegen minder loon.

Het begrip huisvrouw heeft inmiddels ook een verandering ondergaan. Vrouwen die ervoor kiezen thuisblijfmoeder te zijn worden nu verwende prinsesjes genoemd, omdat ze geen bijdrage leveren aan de economie. Huisvrouw zijn krijgt nu nog minder erkenning dan vroeger, toen de vrouw geen keuze had. De taken om het huishouden draaiend te houden heten nu 'zorgtaken'.

Suzanna waarschuwt ons dat er zorgelijke ontwikkelingen zijn in deze tijd. In de VS zien Trump en de kranten kansen om diversiteitsbeleid aan te passen en in ons land is recent een motie van de SGP verworpen die inperking van de vrouwenrechten voorstelde door bij abortus vrouwen te verplichten een motief te noemen.

Suzanna heeft het boek ook geschreven voor jonge vrouwen om bewust te worden van de ongelijkwaardigheid van man en vrouw die nog steeds gevoeld wordt. Het lukt vaak niet om de taken gelijk te verdelen en vrouwen denken dan vaak dat het aan hen ligt.

Maar er is een hele geschiedenis die aan de huidige situatie voorafgaat!

4. Voor u gezien en aanraders

Onno en Hans Blom, 'In de ban van goed en fout', lezing bij de LVU op 8 mei om 20.00 uur

De Volksuniversiteit Leiderdorp (LVU) organiseert kort na Bevrijdingsdag een lezing door de bekende schrijver Onno Blom en zijn vader, oud-NIOD-directeur Hans Blom (beiden voormalige Leiderdorpers) over de verborgen geschiedenis die hun familie verscheurde. In zijn familiechroniek 'Oorlogsduif' vertelt Onno Blom dat zijn grootvader, Jan Blom, tijdens de Tweede Wereldoorlog in het verzet zat. En dat terwijl zijn overgrootvader, Johan Blom, mét zijn vrouw en zeven andere kinderen bij de NSB zaten. Na de oorlog werd over dit zwarte verleden gezwegen. Totdat Onno besloot het zwijgen te doorbreken. Samen met zijn vader, die hem bijstond in zijn onderzoek, komt hij tot een aantal ontdekkingen.

Locatie: De Sterrentuin, donderdag 8 mei 2025, 20.00 - 21.30 uur.

Aanmelding vooraf via website [Volksuniversiteit Leiderdorp \(LVU\)](http://VolksuniversiteitLeiderdorp.nl) óf via mailbericht aan info@volksuniversiteitleiderdorp.nl óf via 06-2841-5610 (telefoon of whatsapp)